

Ці види ми вважаємо епіфітами, оскільки при посіві гомогенату фікобіонтного шару близько 90% колоній, були колонії, утворені *Trebouxia crenulata* Archibald. То ж, найвірогідніше, інші види водоростей, які вегетували на поверхні лишайника. Крім того, всі вони є більш-менш поширеними на різних типах аерофітних субстратів (Ettl, Gärtner, 1995; Rifon-Lastra, Nogueroles-Seoane, 2001; Михайлюк та ін., 2002).

Таким чином, в результаті проведених нами досліджень було ізольовано та ідентифіковано 10 видів водоростей. Вперше, як фотобіонт лишайника *Xanthoria parietina* наводиться *Trebouxia crenulata*. На поверхні досліджених зразків виявлено 9 епіфітів. Серед них 2 види - *Fottea sphaeroides*, *F. stichococcoides* – є цікавими у флористичному відношенні, екологічна причетність їх досі нез'ясована.

Гаврило О.

ПЕРОНОСПОРАЛЬНІ ГРИБИ ХАРКІВСЬКОГО ЛІСОСТЕПУ

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Під час мікологічного обстеження Харківського Лісостепу в 1998-2000 рр. на його території було зареєстровано 68 видів грибів з порядку *Peronosporales* (*Oomycota*, *Oomycetes*). Це становить 54,8% усього видового складу цієї групи, відомого для України, і 27% – від світового. Пероноспоральні гриби дослідженого регіону належать до п'яти родів і двох родин – *Albuginaceae* і *Peronosporaceae*. Перша з них включає всього чотири види одного роду *Albugo* (Pers.) Roussel, а друга – решту. Найбільшим родом є *Peronospora* Corda, до якого належать 53 види, до роду *Plasmopara* Schroet. – всього 9, а до *Bremia* Regel і *Pseudoperonospora* Rostowzew – по 1. Найзвичайнішими в Харківському Лісостепу видами є *Albugo candida* (Pers.) Kuntze, *A. bliti* (Biv.) Kuntze, *Peronospora effusa* (Grev. ex Desm.) Rabenh., *P. ficariae* (Nees) Tul., *Plasmopara aegopodii* (Casp.) Trotter і *Bremia lactucae* Regel. Рідко траплялися 42 види пероноспоральних грибів.

Мікроміцети порядку *Peronosporales* паразитували на рослинах, що належать до 126 видів з 27 родин. Найчастіше уражалися представники родини *Brassicaceae* (34 види), на них виявлено і найбільше пероноспоральних грибів – 15 видів. Також 7 їх видів паразитували на 11 представниках родини *Fabaceae*, 5 – на 5 видах *Scrophulariaceae* і по 4 – на 13 видах *Ranunculaceae* та 12 – *Asteraceae*. До рослин з решти родин були приурочені по одному-три види грибів порядку.

За географічним поширенням серед пероноспоральних грибів Харківського Лісостепу переважають євразійські (35,4%), євриголарктичні і мультирегіональні (по 29,3%), тобто види з широкими ареалами. Це свідчить про транзитний характер видового складу порядку *Peronosporales* у регіоні.

За рослинними угрупованнями пероноспоральні гриби розподіляються наступним чином: у лісах виявлено 22 їх види, в культурних угрупованнях – 21, лучних та рудеральних – по 11, лучностепових і штучних деревних насадженнях – по 9, болотних – 7 і зовсім відсутні у фітоценозах крейдяних відслонень. Найсприятливіші умови для розвитку цих мікроміцетів виявилися в угрупованнях дубових і ясеневих лісів, заплавних лук, штучних деревних насадженнях, а особливо масово пероноспоральні гриби розвиваються в польових, городніх та рудеральних фітоценозах, де уражають переважно бур'яни. Тільки один вид (*Albugo candida*) трапляється в більшості рослинних угруповань, але в кожному з них переважно специфічний видовий склад грибів порядку *Peronosporales*. В об'єктах природно-заповідного фонду Харківського Лісостепу пероноспоральні гриби представлені дуже мало. Так, в лісових заказниках поширені 68,1% видів порядку, відомих для відповідних угруповань регіону, в степових – 44,4%, в лучних фітоценозах, що знаходяться в складі заказників – всього 9%, а в болотних вони взагалі відсутні.